

NOTA AAN HET OVERLEGCOMITÉ

Betreft: Gegevensuitwisseling in het kader van lage emissiezones

1. INLEIDING

In Antwerpen is sinds 1 februari 2017 in de hele Antwerpse binnenstad en op Linkeroever een lage-emissiezone (LEZ) van kracht conform het decreet van 27 november 2015 betreffende de lage-emissiezones.

De invoering van een LEZ is een belangrijke maatregel in het kader van de uitvoering van de Europese Richtlijn Luchtkwaliteit; er is nog steeds een inbreukprocedure tegen België hangende, onder meer wegens de concentraties aan fijn stof in de Antwerpse agglomeraties.

Uiteraard moeten ook buitenlandse overtreeders op een gelijke manier worden behandeld als de eigen inwoners. De automatische nummerplaatcontrole registreert daarvoor ook de buitenlandse nummerplaten. In geval van overtreding moeten de kenteken – en persoonsgegevens worden uitgewisseld met het desbetreffende land.

Op dit ogenblik kan de uitwisseling van gegevens gebeuren op basis van:

- het Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Franse Republiek van 13 oktober 2008 betreffende de uitwisseling van informatie en van persoonsgegevens over houders van een inschrijvingsbewijs van voertuigen opgenomen in de nationale inschrijvings- en kentekenregisters, teneinde verkeersovertredingen te bestraffen (Verdrag van 13 oktober 2008 tussen België en Frankrijk);
- het Verdrag tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden van 25 april 2013 over de grensoverschrijdende uitwisseling van gegevens met het oog op het identificeren van personen die ervan verdacht worden inbreuken te hebben begaan in het kader van het gebruik van de weg (Verdrag van 25 april 2013 tussen België en Nederland).

De federale overheidsdienst Mobiliteit is evenwel van oordeel dat er in het kader van de LEZ geen wettelijke basis bestaat voor het opvragen van Nederlandse of Franse kentekengegevens.

2. UITEENZETTING

2.1. Om uit de impasse te geraken, vroeg Minister-president Geert Bourgeois op 22 maart 2017 aan Minister van Mobiliteit Bellot om gegevensuitwisseling mogelijk te maken in het kader van LEZ op basis van de verdragen met Nederland en Frankrijk. (bijlage 1)

Minister van Mobiliteit Bellot antwoordde in een schrijven van 30 mei 2017 dat de gewesten geen partij waren bij de totstandkoming van deze verdragen.

Volgens minister Bellot is er een protocol nodig dat de gewesten meeondertekenen en ratificeren waardoor deze verdragen binnen België een gemengd karakter verkrijgen en waardoor zou blijken dat deze ook van toepassing zijn op de LEZ. (bijlage 2)

2.2. Er werd vastgesteld dat de Minister van Mobiliteit niet inging op verschillende argumenten van het verzoek van de Minister-president.

2.2.1. Zo werd niet geantwoord op de motivering in het verzoek dat de verdragen met Frankrijk en Nederland exclusieve verdragen zijn en de gewesten derhalve niet moe(s)ten worden betrokken.

Immers, beide bilaterale verdragen handelen over de uitwisseling van kentekengegevens. Gezien de federale overheid exclusief bevoegd is voor de inschrijving van voertuigen, was en is zij de enige noodzakelijke verdragspartij. Er moe(s)t dan ook geen gemengd karakter worden verleend aan deze bilaterale verdragen.

De Memorie van Toelichting bij het wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag van 13 oktober 2008 tussen België en Frankrijk benadrukt dat "*dit Verdrag de wettelijke basis en juridische onderbouw creëert voor de uitwisseling van persoons – en kentekengegevens zodat achteraf discussies over de informatie-uitwisseling kunnen worden vermeden*". (eigen vetdruk) (stukken Senaat 2009-2010, 4-1512/1, pagina 2)

Minister van Mobiliteit Bellot merkte in zijn schrijven overigens expliciet op dat de Kruispuntbank van de voertuigen de uitwisseling van gegevens voor de ingeschreven voertuigen beheert en dat deze Kruispuntbank hét nationaal contactpunt is in het kader van de internationale verdragen. (bijlage 2)

Artikel 18, §1, derde lid, 1° van de wet van 19 mei 2010 houdende oprichting van de Kruispuntbank van de voertuigen bepaalt dat de Belgische overheden die gemachtigd zijn door een decreet, toegang hebben tot de gegevens van de Kruispuntbank, mits een voorafgaande machtiging van het sectoraal comité.

Welnu, artikel 9 van het LEZ-decreet bepaalt dat de personeelsleden, belast met het toezicht op de LEZ-reglementering, de gegevens, die noodzakelijk zijn voor de tenuitvoerlegging en het toezicht op deze reglementering, kunnen opvragen bij de overheid die belast is met de inschrijvingen van de voertuigen.

In het Verslag aan de Koning bij het koninklijk besluit van 19 april 2014 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 juli 2013 ter uitvoering van de wet van 19 mei 2010 houdende oprichting van de Kruispuntbank van de voertuigen, wordt bovendien uitdrukkelijk verwezen naar deze bilaterale verdragen.

“Tot slot moet nog worden opgemerkt dat hiermee niet enkel de gegevensuitwisselingen in het kader van Richtlijn 2011/82/EU wenst te integreren in de Kruispuntbank van de voertuigen, maar tevens de internationale verdragen inzake de grensoverschrijdende uitwisseling van gegevens met het oog op het identificeren van personen die ervan verdacht worden inbreuken te hebben begaan in het kader van het gebruik van de weg.

Daarbij wordt in de eerste plaats gedacht aan de volgende verdragen :

[...]

- Het Verdrag van 13 oktober 2008 tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Franse Republiek betreffende de uitwisseling van informatie en van persoonsgegevens over houders van een inschrijvingsbewijs van voertuigen opgenomen in de nationale inschrijvings- en kentekenregisters, teneinde verkeersovertredingen te bestraffen;

- Het Verdrag van 25 april 2013 tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk België over de grensoverschrijdende uitwisseling van gegevens met het oog op het identificeren van personen die ervan verdacht worden inbreuken te hebben begaan in het kader van het gebruik van de weg. Aangezien deze verdragen betrekking hebben op de uitwisselingen van gegevens inzake de inschrijving van voertuigen, zoals nader bepaald in de verdragen, en de DIV dus optreedt als nationaal contactpunt, is het voortaan de bedoeling om deze uitwisselingen via de Kruispuntbank van de voertuigen te laten verlopen, daar het DIV-repertorium deel uitmaakt van deze Kruispuntbank. Deze uitwisselingen betreffen gegevens met betrekking tot de ingeschreven voertuigen en de eigenaars of houders van deze voertuigen, zoals opgesomd in de bijlage van dit ontwerp van koninklijk besluit.

[...]

Zodoende is het aan België om zijn Europese en internationale verplichtingen na te komen en ervoor te zorgen dat de bepalingen van de Richtlijn 2011/82/EU en de internationale verdragen worden nageleefd, met respect voor de nationale reglementering.” (eigen vetdruk)

Het lijkt dan ook geen twijfel dat de federale overheid als enige moest worden betrokken bij de verdragen over de uitwisseling van kentekengegevens. De gewesten hebben op dat vlak geen enkele bevoegdheid.

2.2.2. Verder antwoordt de Minister van Mobiliteit niet op de argumenten die aantonen dat inbreuken op de LEZ-reglementering onder de toepassing vallen van de bilaterale verdragen met Frankrijk en Nederland.

Waar de Minister van Mobiliteit aangeeft dat expliciet moet worden bepaald dat de gegevensuitwisseling ook betrekking heeft op LEZ, wordt voorbijgegaan aan de argumenten die daaromtrent in het verzoek van de Minister-president zijn uiteengezet.

De Memorie van toelichting 'bij het wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag van 13 oktober 2008 tussen België en Frankrijk' benadrukt:

“Met het bilateraal akkoord van 13 oktober 2008 wordt deze lacune weggewerkt en zal het mogelijk zijn om gegevens uit te wisselen in het kader van verkeersovertredingen. Hierbij wordt er geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende manieren van afhandeling van deze overtredingen, hetzij penaal, hetzij administratief. Dit om rekening te houden met de groeiende trend, ingegeven door de vereenvoudiging van de procedures, om meer overtredingen administratief af te gaan handelen. Het belangrijkste is dat de overtreding als verkeersovertreding wordt gedefinieerd; in dat geval is er uitwisseling van de persoons- en kentekengegevens mogelijk.” (eigen vetdruk) (stukken Senaat 2009-2010, 4-1512/1, pagina 3)

De Memorie van toelichting 'bij het wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag van 25 april 2013 tussen België en Nederland' verduidelijkt:

“Onder “inbreuk begaan in het kader van het gebruik van de weg” moet worden verstaan, elk strafbaar feit of elke gedraging, strijdig met een rechtsvoorschrift over het gebruik van de weg, ongeacht de juridische kwalificatie ervan in het nationaal recht.

De bedoeling is gegevensuitwisseling mogelijk te maken voor zoveel mogelijk verkeersinbreuken, los van het feit of die strafrechtelijk, administratief of fiscaal worden gekwalificeerd en of die met een inning, minnelijke schikking, geldboete of retributie worden afgehandeld.

Van zodra het strafbaar feit of de gedraging in strijd is met een regel over het gebruik van de weg is grensoverschrijdende gegevensbevraging uit elkaars kentekenregisters dus mogelijk.” (eigen vetdruk) (stukken Kamer Doc 54 1601/001, pagina 6)

Een LEZ vindt, via het verkeersbord dat is opgenomen in artikel 2.63 van het Koninklijk Besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg, zijn oorsprong in de verkeerswetgeving. Een inbreuk op de LEZ-reglementering maakt dan ook een verkeersovertreding uit of vormt een inbreuk begaan in het kader van het gebruik van de weg, waarover deze bilaterale verdragen handelen.

2.3. De federale overheid is dan ook verplicht om gegevens in het kader van inbreuken op de LEZ-regeling uit te wisselen en deze gegevens over te maken aan de gewesten.

3. VOORSTEL VAN BESLISSING

Het Overlegcomité gelast de federale overheid om gegevens uit de kentekenregisters met Nederland en Frankrijk uit te wisselen in het kader van inbreuken op de reglementering betreffende de lage-emissiezones en deze gegevens te verstrekken aan de gewesten en de Stad Antwerpen.

4. REGERINGSLEDEN DIE HET DOSSIER INDIENEN

Het dossier wordt ingediend door Geert Bourgeois, Minister-President van de Vlaamse Regering en door Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn.

De Minister-President van de Vlaamse Regering

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van mobiliteit, openbare werken, Vlaamse rand, toerisme en dierenwelzijn

Ben WEYTS

BIJLAGEN:

1. Verzoek van 22 maart 2017 van Minister-president Geert Bourgeois aan Minister van Mobiliteit Bellot
2. Brief van 30 mei 2017 van Minister van Mobiliteit Bellot aan Minister-president Bourgeois